

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพเพื่อหาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยจะได้นำเสนอประเด็นที่จะสรุป อภิปรายผล รวมทั้งข้อเสนอแนะ และการนำผลการวิจัยไปใช้และทำการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ความสำคัญของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบสภาพการ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลนำไปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
3. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับ โรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ครู 24 คน คณะกรรมการสถานักเรียน 25 คน ผู้ปกครองนักเรียน 320 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 372 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ครู 24 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ส่วนคณะกรรมการสถานักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ได้จากการสุ่มประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานักเรียน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียน 175 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 217 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบกระจายไปตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามกลุ่มประชากรอย่างมีสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยปรึกษากับคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หลังจากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนและผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาและนำแบบสอบถามแจกจ่ายไปยังกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันรับคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่แจกไป จำนวน 217 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอ

ข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบ ความเรียง

สรุปผลของการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียน บ้านกระสังสามัคคี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงจากมาก ไปหาน้อยได้แก่ ผู้บริหารและครูเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นแบบอย่างแก่คณะครูและนักเรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมเข้าค่ายพัฒนาคุณธรรมนักเรียน และ โรงเรียนจัดกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ – เนตรนารีเพื่อส่งเสริมความมีวินัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเรียงจากน้อยไปหามาก คือ โรงเรียนมี การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมีการดำเนินงานตาม โครงสร้างแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน และ โรงเรียนให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมพร้อมข้อเสนอแนะ

2. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียน บ้านกระสังสามัคคี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานักเรียนและ ผู้ปกครองนักเรียน ดังนี้

2.1 ด้านความซน นำกิจกรรมทำความสะอาด กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรม หน้าเสาธง กิจกรรมเดินแถวไป – กลับจาก โรงเรียน เพื่อแก้ปัญหานักเรียนหนีเรียน ส่วนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพของคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ครูคอยสอน

สอดคล้องเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยไม่บังคับ ให้นักเรียนรู้สึกเป็นสุข นักเรียนจะตั้งใจในการเรียน ตั้งใจฟังครูสอน มีความสุขในการมาโรงเรียน ส่วนความรับผิดชอบในการทำงาน

2.2 ด้านความมีวินัย นำกิจกรรมเดินแถวไป – กลับโรงเรียน กิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติกิจกรรมทำความสะอาด กิจกรรมถูกลูกเสือ – เนตรนารี เพราะเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความมีวินัย รู้จักการปฏิบัติตามกฎ กติกา ของห้องเรียน ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน เข้าแถวรอรับบริการทุกครั้ง

2.3 ด้านความสุภาพ นำกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ กิจกรรมนั่งเฝ้าไฟ กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย กิจกรรมการรับประทานอาหารกลางวัน เป็นกิจกรรมที่แก้ปัญหาให้นักเรียนแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่มีสัมมาคารวะได้ เมื่อเดินผ่านครูหรือครูเดินผ่าน จะหยุดทำความเคารพ เดินแถวเข้าห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบ เดินแถวไปและกลับจาก โรงเรียน แสดงความเคารพพ่อ แม่ และผู้ปกครอง

2.4 ความสามัคคี นำกิจกรรมทำความสะอาด กิจกรรมแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียน กิจกรรมการแปร่งฟัน กิจกรรมการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ กิจกรรมเหล่านี้ช่วยฝึกให้นักเรียนรู้จักเคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เป็นอย่างดี ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ ให้ความร่วมมือกับเพื่อน ช่วยสมาชิกทำงานที่มอบหมายได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี อำเภอห้วยราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อภิปรายผลดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานักเรียน ผู้ปกครอง โดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารและครูเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นแบบอย่างแก่คณะครูและนักเรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมเข้าค่ายพัฒนาคุณธรรมนักเรียน และ โรงเรียนจัดกิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารีเพื่อส่งเสริมความมีวินัย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เรียงจากน้อยไปหามาก คือ โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมีการดำเนินงานตามโครงสร้างแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม

คุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความ
 สมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนไทยโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการ
 เรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา
 เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ดีมีสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
 ได้ และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 :
 1 – 2) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
 (2545 : 2 – 9) ในมาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็น ไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์
 ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรง
 ชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบกับปัจจุบันสภาพเทคโนโลยี มีการ
 เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แพร่หลายไปยังทุกส่วนของโลกที่เรียกว่า
 กระแสโลกาภิวัตน์ การจัดการเรียนการสอนจะต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนก้าวทันการเปลี่ยนแปลง
 ทางสังคม ส่งผลต่อความประพฤตินักเรียน และการจัดการศึกษาจึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 กล่าวคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน
 มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวีระศักดิ์ สมานชาติ
 (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
 ดอนดั้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 2
 จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การศึกษานูริรัมย์ เขต 2 ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่น การแข่งขันกีฬา กิจกรรมรำลึกถึงผู้มีพระคุณ และกิจกรรมลูกเสือ
 เนตรนารี ยูวภาคมากกว่าการดำเนินการด้านอื่น ๆ อีกทั้งผลการวิจัยของ กำแหง จิตตะมา (2548 :
 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน
 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอน ผลการวิเคราะห์พบว่า แนว
 ทางการพัฒนาพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลางตอนตามแนวทางทั้ง 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
 ได้แก่ การพัฒนาด้วยการจัดการเรียนการสอน ด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้วยการ ใช้ตัวแบบ
 ที่ดี ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและด้วยการนำผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
 และยังคงสอดคล้องกับ ชูชาติ สามารถกุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของ
 ผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 4 จากผลการศึกษา พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการ
 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์ เขต 4

ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการเป็นแบบอย่าง และด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการวางแผนกลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมและด้านการนิเทศติดตามประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ดังนี้

คุณธรรมประการที่ 1 ความขยัน

โรงเรียนนำกิจกรรมเดินแถวไป – กลับจากโรงเรียน โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ช่วยดูแลสมาชิกในแถวทุกเช้า – เย็น เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนหนีเรียน ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพของคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ครูคอยสอดส่องดูแลเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยไม่บังคับ ให้นักเรียนรู้สึกเป็นสุขนักเรียนจะตั้งใจในการเรียน ตั้งใจฟังครูสอน มีความสุขในการมาโรงเรียน ส่วนความรับผิดชอบในการทำงานใช้กิจกรรมทำความสะอาด กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมหน้าเสาธง มีการประกาศผลการทำความสะอาด แล้วมีการมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่ทำดี เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคนอื่นได้ทำตามแบบอย่างความขยัน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นั้น ได้นิยามคำว่า ขยัน ไว้ว่า หมายถึงการทำงานอย่างแข็งขัน ไม่ปล่อยปะละเลยทำหรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 14) ผู้ที่มีความขยันคือผู้ที่ตั้งใจทำกิจต่างๆ ที่สมควรอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ไม่ทอดทิ้ง มีดื้อมั่นมาบังคับควบคุมบุคคลเหล่านี้มีความพยายาม กล้าเผชิญอุปสรรคต่างๆ และใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลงานสำเร็จตามความมุ่งหมาย ตามมุมมองของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550) นั้น เด็กและเยาวชนผู้ที่ได้รับการบ่มเพาะคุณธรรมในด้านความขยันจะมีความรับผิดชอบต่อการเรียนของตนทำงานที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนจนสำเร็จลุล่วง โดยเร็วด้วยความใส่ใจ และนอกเหนือจากงานที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนแล้ว เด็กและเยาวชนที่มีคุณธรรม ความขยันจะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งยังมีความมั่นใจเพียร ในการอุทิศกำลังกายกำลังใจของคนให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอีกด้วย ความขยันเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมบริโภคนิยม สภาพสังคมปัจจุบันและความเจริญทางวิทยาการต่าง ๆ ที่รู้ดหน้ามีส่วนทำให้เด็กและเยาวชน เคยชินกับการได้มาในสิ่งที่ตนต้องการอย่างรวดเร็วง่ายดาย ขาดการยับยั้งชั่งใจหรือความระมัดระวังที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ตามกาลเทศะและเงื่อนไขอันเหมาะสม ดังนั้น การปลูกฝังไว้ซึ่งคุณธรรมความขยันหรือการสอนให้เด็กเห็นคุณค่าของการลงทุน ลงแรงทำในสิ่งที่สมควรเพื่อให้

บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในอนาคต จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รายงานการวิจัยประเมินผล การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนที่จะฝึกการควบคุมตนเอง (Self-control) (Mischel & Ebbesen, 1983) อันมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เด็กประสบความสำเร็จในกิจกรรม ต่าง ๆ พร้อมทั้งปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และปฏิสัมพันธ์ที่ตนมีอยู่ได้อย่างราบรื่น และเกิดพฤติกรรมเอื้อต่อสังคมโดยไม่ยึดเอาความต้องการ ณ ปัจจุบันของตนเป็นที่ตั้ง แต่เพียงอย่างเดียว

คุณธรรมประการที่ 2 ความมีวินัย

โรงเรียนนำกิจกรรมเดินแถวไป – กลับ โรงเรียน กิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติกิจกรรม ทำความสะอาด กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี กิจกรรมเข้าแถวเชิดธงชาติลงจากยอดเสา เพราะเป็น กิจกรรมที่ส่งเสริมความมีวินัย รู้จักการปฏิบัติตามกฎ กติกา ของห้องเรียน ปฏิบัติตามระเบียบของ โรงเรียน เข้าแถวรอรับบริการทุกครั้ง ความมีวินัย ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นั้น ได้นิยามคำว่า มีวินัย ไว้ว่า หมายถึงการควบคุมปฏิบัติได้ครบถ้วนตามแรงกระตุ้น เพื่อให้เกิด พฤติกรรมที่ถูกต้องในระยะยาวหรือควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในทิศทางที่ ถูกต้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 14) ผู้ที่มีคุณธรรมในด้านของความมีวินัยนั้นเรียนรู้ที่จะ ประพฤติตนโดยยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ โดยการยึดมั่นนั้นเป็น ไปด้วยความยินดี เต็มใจและตั้งใจ ตามมุมมองของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2550 : 8) นั้น เด็กและเยาวชนผู้ที่ได้รับการบ่มเพาะคุณธรรมในด้านความมีวินัยจะ สามารถควบคุม ควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติมีสุขนิสัยอันดี มีความอดทน อดกลั้น ควบคุมตนเอง และแสดงออกถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ยึดเอาความต้องการ ณ ปัจจุบันของตนเป็นที่ตั้ง นอกจากนั้น การมีวินัยในตนเองนั้น ยังมีความสัมพันธ์ทางบวกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนั้น การ เสริมสร้างวินัยให้แก่เด็กและเยาวชนนอกจากจะเป็นการส่งเสริมเด็ก โดยตรงแล้ว ยังนับว่ามีผลช่วย ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคมไทยไปพร้อมกันด้วย

คุณธรรมประการที่ 3 ความสุภาพ

โรงเรียนนำกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ กิจกรรมนั่งไหว้ที่ กิจกรรมขี้มโหรีทักทาย กิจกรรมการรับประทานอาหารกลางวัน เป็นกิจกรรมที่แก้ปัญหานักเรียนแต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่มีสัมมาคารวะได้ เมื่อเดินผ่านครูหรือครูเดินผ่าน จะหยุดทำความเคารพ เดินแถวเข้าห้องเรียน อย่างเป็นระเบียบ เดินแถวไปและกลับจากโรงเรียน แสดงความเคารพต่อ แม่ และผู้ปกครอง ความ สุภาพ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นั้น ได้นิยามคำว่า สุภาพ ไว้ว่า หมายถึง เรียบร้อย อ่อน โยนละมุนละม่อม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 15) ผู้ที่มี คุณธรรมในด้านของความ สุภาพนั้นเรียนรู้ที่จะประพฤติตนอย่างอ่อนน้อมถ่อมตน เหมาะสมกับสถานภาพ กาลเทศะ และ

วัฒนธรรมไทย แม้จะมีความมั่นใจในตนเอง แต่บุคคล เหล่านี้ก็ไม่แสดงพฤติกรรม ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นทางวาจา หรือท่าทาง ตามมุมมองของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 9) นั้น เด็กและเยาวชนผู้ที่ได้รับการบ่มเพาะคุณธรรมในด้านความสุภาพจะมีกริยามารยาท ที่ดีเหมาะสมกับกาลเทศะ และวัฒนธรรมไทย ไม่ก้าวล่วงใช้ กิริยาหรือวาจาทำร้ายจิตใจหรือสิทธิของผู้อื่นความสุภาพเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสังคม ปัจจุบัน ซึ่งมีการไหลบ่าของ วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาอย่างรวดเร็ว (กุมารี ชัชวรงค์, 2549) การ รักษาไว้ซึ่งกริยามารยาท อันนุ่มนวลอ่อนโยน มีสัมมาคารวะ ไม่แข็งกระด้างก้าวร้าว และเหมาะสมกับ วัฒนธรรมไทยนั้น นอกจากจะเป็นการรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติแล้ว ยังเป็นการช่วยกล่อมกล่า จิตใจเด็กและ เยาวชนให้เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีความอ่อนน้อม ให้เกียรติซึ่งกัน และกัน อันเป็นการลดการติดขัดกับความรู้ ความคิดหรือความเชื่อของตนเอง ซึ่งเป็นเสมือนกรอบ ปิดกั้นมิให้เด็กและเยาวชนซึ่งกำลังอยู่ในวัยแห่งการเรียนรู้ (Shaffer, 1996) ได้เปิดรับ องค์ความรู้ และมรดกทางความคิดและวัฒนธรรมจากสมาชิกในสังคมผู้อื่น (Vygotsky, 1975) ได้อย่างเต็มที่

คุณธรรมประการที่ 4 ความสามัคคี

โรงเรียนนำกิจกรรมทำความสะอาด กิจกรรมแข่งขันกีฬาภายใน โรงเรียน กิจกรรม การแปร่งพื้น กิจกรรมการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ กิจกรรมเหล่านี้ช่วยฝึกให้นักเรียนรู้จัก เคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ได้ ให้ความร่วมมือกับเพื่อนช่วยสมาชิกทำงานที่รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี ความสามัคคี ตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นั้น ได้นิยามคำว่า สามัคคี ไว้ว่า ความพร้อมเพรียง สมานฉันท์ ร่วมมือร่วมใจ ประองคองกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 15) ผู้ที่มีคุณธรรมในด้านของ ความสามัคคีจะได้รับการปลูกฝังให้มุ่งมั่น ในการรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จ ดุล่วง แก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้ บุคคล เหล่านี้เป็นผู้มีเหตุผล มีใจเปิดกว้าง ยอมรับความ แดกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตามมุมมองของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550 : 10) นั้น เด็กและ เยาวชนผู้ที่ได้รับการบ่มเพาะคุณธรรมในด้านความสามัคคีจะมีจิตใจเปิดกว้าง ไม่เห็นแต่ประโยชน์ ส่วนตน พร้อมทั้งจะเอื้ออำนวยให้เกิดความสำเร็จแก่หมู่คณะ และรักษา ไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกัน บุคคลเหล่านี้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รับ บทบาทผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสม มี พฤติกรรมร่วมมือร่วมใจทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ไม่สร้าง ความแตกแยก และไม่ใช่ ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ความสามัคคีเป็นคุณธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีการแตกแยกระหว่างหมู่เหล่าอย่างรุนแรง และหลายครั้งที่กำลังและความรุนแรงถูกนำมาใช้

ในการแก้ปัญหาความแตกแยกเหล่านี้ จึงเป็นที่น่าห่วงใยว่าเด็กและเยาวชนซึ่งยังคงมีความอ่อนเยาว์ทางความคิดและประสบการณ์จะเกิดความชินชากับความขัดแย้งและการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสังคมด้วยวิธีดังกล่าว และอาจจดจำไปเป็นต้นแบบ (Modeling) (Bandura, 1989) และประพฤติปฏิบัติตาม อันจะก่อให้เกิดผลเสียร้ายแรงเป็นปัญหาระยะยาวต่อสังคมไทย ดังนั้น การปลูกฝังไว้ซึ่งคุณธรรมความสามัคคีจะช่วยป้องกันความเสี่ยงในประเด็นนี้ได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านกระสังสามัคคี อำเภอห้วยราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปจากแบบสอบถาม เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 โรงเรียนควรจัดหาพระสงฆ์มาให้การอบรมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
- 1.2 โรงเรียนควรมีการดำเนินงานตามโครงสร้างแผนงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
- 1.3 โรงเรียนควรมีการประชุมเพื่อวางแผนพัฒนางานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
- 1.4 โรงเรียนควรให้ชุมชนชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพร้อมข้อเสนอแนะ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนที่อยู่ในเมืองและนักเรียนที่อยู่ในชนบท
- 2.2 ควรส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในรูปแบบอื่น ๆ อย่างหลากหลายเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางให้ผู้ที่สนใจนำไปใช้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป